

ΚΛΑΣΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Ιστορίας και Αρχαιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΚΛ 601	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην Κλασική Αρχαιολογία και Τέχνη (1100-31 π.Χ.)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μάθημα γενικού υποβάθρου (υποχρεωτικό στο Α' εξάμηνο σπουδών)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά – για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ δυνατότητα προφορικής εξέτασης στα Αγγλικά ή στα Γερμανικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1771		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα απευθύνεται σε πρωτοετείς φοιτητές, με λιγιστές έως ανύπαρκτες γνώσεις περί αρχαιολογίας με στόχο να μνηθούν στο αντικείμενο της κλασικής αρχαιολογίας και να γνωρίσουν κάποια από τα σημαντικότερα μνημεία της αρχαίας ελληνικής τέχνης
Γενικές Ικανότητες
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο της γενικής εισαγωγής στην κλασική αρχαιολογία το μάθημα στοχεύει στην απόκτηση των βασικών γνώσεων που αφορούν την επιστήμη της κλασικής αρχαιολογίας. Οι φοιτητές γνωρίζουν την ιστοριογραφία της κλασικής αρχαιότητας: Σχολές- μεθοδολογικά εργαλεία, ερευνητικές κατευθύνσεις. Αξιολογείται η σημασία των υλικών καταλοίπων και των γραπτών πηγών. Συζητείται το ζήτημα και η σχέση αρχαιολογίας και Ιστορία της Τέχνης. Παρουσιάζονται τα σημαντικότερα μνημεία της Αρχαίας Ελληνικής Τέχνης: Αρχιτεκτονική Γλυπτική- Ζωγραφική- Αγγειογραφία- Μικροτεχνία.

Ενότητες μαθήματος

1. Η αρχαιολογία ως ξεχωριστός κλάδος της αρχαιογνωστικής έρευνας. Το γνωστικό αντικείμενο της αρχαιολογίας. Το ερευνητικό πεδίο της κλασικής αρχαιολογίας. Η μετάβαση από την Εποχή του Χαλκού στην Εποχή του Σιδήρου. Οι περίοδοι της αρχαίας ελληνικής Τέχνης από το 1100 έως το 31 π.Χ. Βιβλιογραφία.
2. Τα στάδια της ελληνικής αρχαιολογίας. Οι Ξένες Αρχαιολογικές Σχολές. Οι κρατικοί φορείς και το αρχαιολογικό έργο. Μεθοδολογικά εργαλεία, ερευνητικές κατευθύνσεις. Ανασκαφική διαδικασία-υλικά κατάλοιπα. Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης.
3. Το τέλος της 2ης και η αρχή της 1ης χιλιετίας. Οι «Σκοτεινοί αιώνες». Η γεωμετρική περίοδος (τέλος 11ου έως το τέλος του 8ου αιώνα π.Χ.). Τα αρχαιολογικά δεδομένα. Ο γεωμετρικός ρυθμός (κεραμική, χαλκοτεχνία- μικροτεχνία).
4. Αρχαϊκή περίοδος: «Δαιδαλικός ρυθμός», «ανατολίζουσα τέχνη». Η γένεση της μνημειακής πλαστικής. Ανάλυση των όρων: τεχνοτροπία, εικονογραφική προσέγγιση με βάση παραδείγματα έργων.
5. Κλασική περίοδος: «Αυστηρός ρυθμός». Ανάλυση του όρου τεχνοτροπία. Η μεγάλη χαλκοπλαστική. Ονόματα γλυπτών-σωζόμενα έργα.
6. Τα μεγάλα Ιερά: «αποθησαυρισμένος πλούτος». Τύποι οικοδομημάτων. Ο αρχαίος ελληνικός ναός και τα μέρη του. Οι θησαυροί, οι στοές, το θέατρο. Λατρευτικά αγάλματα, αναθήματα. Περίοπτα έργα και εξηρητημένη γλυπτική.
7. Δημόσια και ιδιωτικά μνημεία. Νεκροπόλεις και ταφικά μνημεία. Πολεοδομία. Το αρχαίο ελληνικό σπίτι.
8. Η αρχαία ελληνική ζωγραφική. Οι γραπτές πηγές και τα σωζόμενα έργα. Η αγγειογραφία. Οι ρυθμοί. Η κατασκευή και η χρήση των αγγείων.
9. Η μικροτεχνία. Η χρήση των μετάλλων και των πολύτιμων λίθων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ.	Παράδοση πρόσωπο με πρόσωπο στην αίθουσα διδασκαλίας
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση παρουσίασης PowerPoint • Επίσημες ιστοσελίδες ερευνητικών φορέων • Τροφοδότηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του e-course με πληροφορίες σχετικές με τις υπό εξέταση περιόδους • Αναλυτικές σημειώσεις για κάθε παράδοση με την απαιτούμενη βιβλιογραφία για εμβάθυνση στο e-course • Καθημερινή επικοινωνία με τους φοιτητές (μέσω email)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ															
	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων</td> <td>6 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Εκπαιδευτική άσκηση στη Διδακτική Συλλογή του Μουσείου Εκμαγείων</td> <td>3 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Αυτόνομη μελέτη</td> <td>57 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Προετοιμασίας εργασίας (προαιρετική)</td> <td>20 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>125 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39 ώρες	Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων	6 ώρες	Εκπαιδευτική άσκηση στη Διδακτική Συλλογή του Μουσείου Εκμαγείων	3 ώρες	Αυτόνομη μελέτη	57 ώρες	Προετοιμασίας εργασίας (προαιρετική)	20 ώρες	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Διαλέξεις	39 ώρες														
Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ιωαννίνων	6 ώρες														
Εκπαιδευτική άσκηση στη Διδακτική Συλλογή του Μουσείου Εκμαγείων	3 ώρες														
Αυτόνομη μελέτη	57 ώρες														
Προετοιμασίας εργασίας (προαιρετική)	20 ώρες														
Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες														
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Τρίωρη γραπτή εξέταση. Ερωτήσεις αναγνώρισης και σχολιασμού αντικειμένων ή μνημείων και ερωτήσεις ανάπτυξης που αφορούν θέματα και ζητήματα της ύλης που διδάχθηκε. Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά και για φοιτητές του προγράμματος ανταλλαγών Erasmus+ κατά περίπτωση προφορική εξέταση στα Αγγλικά ή Γερμανικά Δυνατότητα προφορικής εξέτασης για φοιτητές με βεβαιωμένη δυσκολία γραφής και κατανόηση</p>														

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Βασική Βιβλιογραφία</p> <p>Neer, R.T., <i>Τέχνη & αρχαιολογία του ελληνικού κόσμου</i> (μτφρ. Α. Καλλέγια) Αθήνα 2018 Πλάντζος, Δ., <i>Ελληνική Τέχνη και Αρχαιολογία 1100-30 π.Χ.</i>, Αθήνα 2016² Βουτυράς Μ., Γουλιάκη-Βουτυρά Α., <i>Η αρχαία ελληνική τέχνη και η ακτινοβολία της</i>, Θεσσαλονίκη 2011. Hölscher T., <i>Κλασική αρχαιολογία. Βασικές γνώσεις</i> (μτφρ. Π. Παπαγεωργίου), Θεσσαλονίκη 2019²</p> <p>Γενική βιβλιογραφία (επιλογή)</p> <p>Κοκκορού –Αλευρά Γ., <i>Η τέχνη της αρχαίας Ελλάδας. Σύντομη ιστορία (1050-50 π.Χ.)</i>, Αθήνα 1990. Gruben G., <i>Ιερά και ναοί της αρχαίας Ελλάδας</i> (μτφρ. Δ. Ακτσελή), Αθήνα 2015² Helmann M. -Ch., <i>Η αρχαία ελληνική αρχιτεκτονική</i> (μτφρ. Μ. Λεβεντοπούλου), Αθήνα 2003. Müller- Wiener W., <i>Η αρχιτεκτονική στην αρχαία Ελλάδα</i> (μτφρ. Μ.Σμιτ-Δούνα), Θεσσαλονίκη 1995</p>
--

Γιαλούρης Ν., *Αρχαία γλυπτά*, στη σειρά: Ελληνική Τέχνη, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1994.
Βοκοτοπούλου Ι., *Αργυρά και χάλκινα έργα τέχνης*, στη σειρά: Ελληνική Τέχνη, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1997.
Καλτσάς Ν., *Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Τα γλυπτά*, Αθήνα 2000.

Λυδάκης Σ., *Αρχαία ελληνική ζωγραφική και οι απηχήσεις της στους νεότερους χρόνους*, Αθήνα 2002.

Πλάντζος Δ., *Η τέχνη της ζωγραφικής στον αρχαιοελληνικό κόσμο*, Αθήνα 2018.

Boardman J., *Η Ιστορία των αρχαίων ελληνικών αγγείων* (μτφρ. Κ. Κοπανιάς), Αθήνα 2006.
Τιβέριος Μ., *Αρχαία αγγεία*, στη σειρά : Ελληνική Τέχνη, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1996.

(ΔΙΑ)ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

Ίδρυμα Λάτση. Ο κύκλος των Μουσείων <http://www.latsis-foundation.org/ell/ekpaidefsi-epistimi-politismos/politismos/o-kyklos-tonmouseion>